

הדלקת נרות
17:30
צאת השבת
18:29



פרשת השבוע

שולחן שבת - לפרשת בא
מאת הרב אילן אלסטר רב בית הספר

רעיון מהפרשה: פרשת ויקרא היא הראשונה בתורת כהנים והנושא הראשון שבו היא עוסקת הוא קרבן נדבה: "דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבָנְכֶם".

מדוע פתחה התורה את ענייני הקרבנות דווקא בקרבן נדבה ולא בקרבן חובה כמו קרבן התמיד? לכאורה, היה ראוי להקדים את הציווי על קרבנות החובה לפני קרבן הנדבה על פי הכלל "גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה"? זאת ועוד, מדוע נאמר "אדם כי יקריב מכם" ולא "נפש כי תקריב מכם" כמו שנאמר בהמשך הפרשה "נֶפֶשׁ כִּי תִחַטָּא בְּשַׁגָּגָה"?

הציווי על הקרבנות הוא המשך לציווי על התרומה למשכן ועל עשייתו, והוא ניתן לאחר חטא העגל. לדעת הרמב"ם הקרבנות הם תכלית עשיית המשכן. אחרי שראינו את הקשר בין תרומת המשכן ובין הקרבנות, יש לומר שכשם שקודם לציווי על עשיית המשכן וכליו מופיעה הנדבה בתרומת המשכן "מאת כל איש אשר ידבנו לבו", כך בקרבנות – הציווי הראשון הוא קרבן נדבה. כשם שנדבת המשכן היא תיקון לחטא העגל, כך עשיית המשכן והקרבת הקרבנות בו הם תיקון לחטא העגל, ובאמצעותם חוזרים ענני הכבוד והשכינה שורה בישראל. לעומת גדלותו של האדם שמקריב קרבן נדבה מתוך רצון להתקרב אל ה' ולרומם את הבריאה כולה, הביטוי "נפש כי תחטא" מעיד על קטנות.

ומטעים השפתי כהן שהחטא הוא מצד הנפש הבהמית שמתאוה לחטא וממנה מגיע החיסרון. והדברים מתאימים למה שאמרנו שהתכלית הראשונה במעלה של הקרבנות היא להתקרב אל ה' ולכן פתחה תורת הקרבנות בקרבן נדבה, ותכליתם המשנית היא לכפר על החוטא, ולפיכך הציווי על הקרבנות שמכפרים על הנפש החוטאת באים לאחר מכן.

ברכת פסח כשר ושמח לתלמידות ולמשפחותיהם

שאלת השבוע: האם ניתן לוותר על בדיקת חמץ אם נוסעים לכל שבעת ימי החג לבית מלון?

תשובה: אור לי"ד בניסן חייב כל אדם לבדוק את החמץ שברשותו, בבית, במשרד וכו'. מי שעוזב את הבית בתוך ל' יום שלפני פסח חייב לבדוק, מכמה סיבות:

א. לפעמים אדם חס על ממונו, לא מבטל בלב שלם, ועובר על איסור חמץ (ר"ן ריש פסחים).

ב. אדם רגיל להשתמש בחמץ כל השנה, ואם לא יבער את החמץ, הוא עלול לשכוח ולאכול ממנו (תוס' שם). לפי זה אי אפשר בביטול החמץ בדיבור אלא צריך לבדוק כתקנת חז"ל. אם אין בכוחו לבדוק ולבער, אך ידו משגת, ישכור שליח, ואם אין ידו משגת, "אונס רחמנא פטריה" ויבטל בלב שלם.

באשר למכירת חמץ דעת הפוסקים היא, שאין לסמוך על המכירה, אלא רק במקום הפסד מרובה. ובעניין שלנו תועיל המכירה למוצרי חמץ ותערובות חמץ, בתנאי שירכז את כל החמץ בחדר מיוחד, או בארון מיוחד וינעל אותו לכל ימי הפסח. באשר לפרורי לחם ושיירי חמץ המפוזרים בבית, לעניות דעתי לא תועיל המכירה מכיוון שיש אומדנא כמעט ברורה, שהגוי אינו מתכוון לקנות פירורי לחם.

באשר לשאלתנו, נראה לי למצוא היתר ממה שפסק השולחן ערוך בסי' תל"ו סעיף ג': "ישראל היוצא מבית אינו יהודי תוך ל' יום, ונכנס בבית אחר... אינו צריך לבער... שהרי יקיים מצות ביעור באותו בית אחר".

המשנה ברורה קובע, שדין זה שונה מהמפליג בספינה תוך ל' יום לפסח, שצריך לבדוק כיוון שלא בודק במקום אחר, משא"כ כאן שייכנס לבית אחר ויקיים שם מצוות ביעור.

לפי דברי המשנה ברורה יש לומר, שבנידון דידן יוכלו לבדוק בחדר במלון שבו הם מתארחים כדי לא להפקיע את עצמם לגמרי ממצות ביעור חמץ, ויקנה (בעל הבית) להם את החדר שבו משתמשים, דאם לא כן בעל הבית צריך לבדוק, ויבטלו את החמץ בבית הפרטי שלהם וימכרו את מוצרי החמץ שהותירו בבית, כדת וכדין.

מאת הרב אילן אלסטר

סיפור לשולחן השבת: בהגדה של פסח נאמר כנגד ארבעה בנים דברה תורה:

אחד חכם אחד רשע אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול.

נאמר ארבעה בנים ולא ארבעה אנשים ללמד אותנו כי גם הבן הרשע הוא בנו של הקב"ה, וגם אותו צריך לקרב וסופו לשוב בתשובה.

לפנינו סיפור שימחיש זאת: סיפור החסידי לשולחן שבת : לרבי הקדוש מאוסיאטין הגיע "קויטל" (פתק בו מבקש חסיד מהרבי בקשות על משפחתו וילדיו על פרנסה בריאות וכו') מיהודי מחוץ לעיר. כשהסתכל הרבי על הקויטל ראה ברוח קדשו שחסר בפתק ["קויטל"] שם של אחד מילדי היהודי. הרבי פנה לשמשו ואמר לשלוח חזרה את הפתק ולברר למה חסר השם של אחד הילדים.

כשהובהרה התמונה נודע שליהודי זה יש בת שהתחילה ללמוד בביתה פסנתר והמורה שכל כך התלהבה מכישוריה לקחה אותה תחת חסותה והוציאה אותה מחיק הבית היהודי לנגן בתיאטרות. לאט עזבה הילדה את חיק היהדות והבית.

האדמו"ר היה מזועזע, ואמר שלהוציא [שם] ילד מקויטל [=כלומר לא להזכיר אותו אצל הרבי יחד עם כל בני המשפחה] זה להוציא מישוהו מתחת לכנפי השכינה.

הוא ביקש לשלוח אליו קויטל - פתק חדש ולהוסיף את שמה של הילדה.

כשהגיע הקויטל - הפתק המתוקן עם שמה של הילדה הוא ברך ואמר שהוריה עוד יזכו לראות ממנה הרבה נחת. בינתיים פרצה המלחמה ולדאבון כולם נכחדה המשפחה. מי

שנשאר בחיים היה רק האבא שהגיע בדרך לא דרך לאמריקה למקום שנקרא: "בית הכנסת אורחים". מי שפתחה לו את הדלת הייתה אותה בת שסרחה. לבושה בשביס [=כיסוי ראש] בצניעות ונשואה ליהודי שומר תורה ומצוות, יחדיו ניהלו את בית הכנסת האורחים. זה מה שראה הרבי ברוח קודשו את אותה בת שתישאר שריד למשפחה ותמשיך אותה לתפארת כמשפחה יהודית ואף תקפיד במיוחד במצוות הכנסת אורחים.